

Program formacyjny na rok szkolny 2019/20

Z Matką Katarzyną z Kłobucka w Szkole św. Augustyna

Wstęp

Świętemu Augustynowi przypisywana jest pierwsza na Zachodzie *Reguła życia zakonnego*. Na jej wskazaniach opiera się do dziś wiele wspólnot zakonnych na całym świecie. Gdyby św. Augustyn pisał *Regulę* dzisiaj, prawdopodobnie nie wprowadziłby w niej poważniejszych zmian, poza uwzględnieniem realiów epoki. Jest to tekst dość krótki i zwięzły. Nie znajdujemy tam zbyt wielu szczegółowych wskazówek dotyczących organizacji życia, ani gotowych rozwiązań do zastosowania w określonych sytuacjach. Jeśli już się pojawiają, to tylko jako przykłady wskazujące na ogólniejsze zasady i normy, które pozostają niezmiennie w każdej epoce i w każdych warunkach.

W 1607 r. ówczesny Prowincjał Augustianów w Polsce O. Jakub Mojski wydał drukiem *Regulę św. Augustyna* i ustawy zakonne dla Wspólnoty augustianek, której klasztor znajdował się przy kościele św. Katarzyny na Kazimierzu. Książeczkę tę zadedykował pierwszej Przełożonej Wspólnoty, Matce Katarzynie z Kłobucka, kierując do niej następujące słowa zachęty: *Nie znalazłem nic lepszego nad to, co zowiemy zakonu świętego fundamentem, abym od tego zaczął budowanie duchowne. Na ten czas przyjmiesz wdzięcznie ten upominek, nad który nie tylko ja, ale i Zakonów do trzydziestu nie ma nic lepszego, gdyż tyle Zakonów różnych pod Regulą św. Ojca naszego Augustyna żyje i nią się kieruje. Ty Siostró jesteś Matką twoich Sióstr, i ty masz ten chleb św. Augustyna łamać i im rozdawać, na ciebie one patrząc, ciebie słuchając, za tobą idąc, od ciebie się uczyć wszystkiego mają.*

Matka Katarzyna patronuje nam w tym roku nauki i pracy, zapraszając do realizacji w naszym życiu wskazań *Reguły św. Augustyna*, które po upływie szesnastu wieków od jej powstania, pozostają wciąż aktualne i to nie tylko dla żyjących według niej wspólnot zakonnych, ale także dla wszystkich, którzy pragną w swojej rodzinie i w swoim środowisku budować wspólnotę opartą na Chrystusie i Jego Ewangelii. Nasze Dzieła Apostolskie w swoich Statutach, w augustynowym duchu są określane jako wspólnoty, które tworzą wychowankowie, nauczyciele, wychowawcy, duszpasterze oraz pracownicy administracji i pracownicy obsługi. Niech przeżywanie Roku Matki Katarzyny wydaje błogosławione owoce dla całej wspólnoty przedszkolnej, a Matka Katarzyna z Kłobucka niech wyprasza Wszystkim wszelkie potrzebne Łaski.

Październik 2019 r.

Słowo Boże światłem na naszej drodze życia

Augustiańska *Reguła* jest mocno zakorzeniona w Biblii. Znajdujemy w niej kilkadziesiąt cytatów i odniesień do Pisma świętego. Już pierwsze zdanie *Reguły* przypomina przykazanie miłości jako podstawę wszelkich norm: ***Przed wszystkim miłujcie Boga, a następnie bliźniego, bo to są najważniejsze przykazania, jakie zostały nam dane.*** Jest to nawiązanie do odpowiedzi Jezusa na pytanie, postawione Mu przez pewnego faryzeusza: *Jeden z faryzeuszów, uczoney w Prawie, zapytał Jezusa, wystawiając Go na próbę: "Nauczycielu, które przykazanie w Prawie jest największe?" On mu odpowiedział: "Będziesz miłował Pana Boga swego całym swoim sercem, całą swoją duszą i całym swoim umysłem. To jest największe i pierwsze przykazanie. Drugie podobne jest do niego: Będziesz miłował swego bliźniego jak siebie samego. Na tych dwóch przykazaniach opiera się całe Prawo i Prorocy".* (Mt 22,35-4)

Jednym z celów, jakie stawiają sobie wychowawcy i nauczyciele, jest pokazanie wychowankom, gdzie będą mogli znaleźć odpowiedzi na ważne dla nich pytania. Pragną doprowadzić swoich uczniów do tego, by kierowali swoje pytania do Jezusa i u Niego szukali rozwiązania swoich problemów.

Podobnie O. Mojski, w swej dedykacji zachęca Matkę Katarzynę, aby pełniąc posługę przełożonej we Wspólnocie, rozważała słowa Ewangelii, które Jezus powiedział o przełożonych w Kościele, nazywając ich: solą ziemi, światłem świata, miastem położonym na górze i światłem postawionym na świeczniku.

propozycje do refleksji i pracy:

- Jakie jest miejsce Pisma św. w naszych domach rodzinnych, w naszej klasie szkolnej i w życiu każdego z nas?
- Sięgajmy po słowo Boże z tą myślą, że jest to słowo dla nas, mówiące nam o Bogu i o nas samych. Rozważajmy, co Jezus chce nam powiedzieć. W Jego słowie szukajmy odpowiedzi na nasze pytania i dzielimy się owocami naszej refleksji nad słowem Bożym.

Listopad 2019 r.

Jeden duch i jedno serce w Bogu
(Reguła I,3)

W Regule Św. Augustyn przypomina członkom swych wspólnot, że podstawowym motywem, dla którego się zgromadzili jest to, **aby jednomyślnie mieszkali w domu i mieli jedno serce i jednego ducha skierowane ku Bogu. (Reguła I,3)** W *Regule* i w innych pismach Augustyna, poświęconych życiu monastycznemu, mocno podkreślony jest właśnie ten rys wspólnotowy. Świadcstwo życia wspólnotowego, na wzór wspólnoty pierwszych chrześcijan, opisaną w *Dziejach Apostolskich*, to pierwszy i najważniejszy cel, jaki Augustyn stawia swoim braciom i siostram. Augustyn był realistą. Wiedział, że po grzechu pierworodnym człowiek bardziej skłonny jest do egoizmu i tworzenia podziałów, niż do budowania wspólnoty.

Augustyn zachęca, aby każdy pracował dla wspólnego dobra i przedkładał sprawy wspólnoty ponad własne korzyści. Tak rozumie doskonałą miłość, która *nie szuka swego*.

propozycje do refleksji i pracy:

- Jak troszczymy się o wspólne dobro?
- Czy umiemy współpracować, pomagać sobie nawzajem?
- O pierwszych chrześcijanach mówiono: patrzcie, jak oni się miłują – co ludzie mogą powiedzieć patrząc na nas, na nasze wzajemne relacje?

Grudzień 2019 r.

Cokolwiek uczyniliście jednemu z tych braci moich najmniejszych, Mnieście uczynili. (Mt 25,40)

Św. Augustyn poucza, że troska o wspólnotę wyraża się we wzajemnym szacunku, w chętnym służeniu sobie nawzajem ***bez szemrania***, w zrozumieniu okazywanym słabym i chorym. Ważna jest też umiejętność i odwaga upominania, z zachowaniem miłości i dyskrecji – a z drugiej strony umiejętność przyjęcia i wykorzystania upomnienia. ***Cziczcie w sobie Boga, którego jesteście świątynią.*** (Reguła I,9)

propozycje do refleksji i pracy:

- dostrzeganie obecności Chrystusa w bliźnich,
- szacunek wzajemny, wdzięczność i uznanie dla pracy innych,
- wystrzeganie się porównywania, wywyższania się, pogardy i lekceważenia innych,
- współpraca w grupie rówieśniczej,
- pomoc słabszym, dzielenie się duchowymi i materialnymi dobrami z innymi.

Styczeń 2020 r.

Trwajcie na modlitwie

(Reguła, II,10)

Siłą wspólnoty jest **modlitwa**. *Reguła* św. Augustyna zawiera zachętę do wytrwałości i wierności w modlitwie, do zgodności modlitwy warg z modlitwą serca i życia: **rozważajcie w sercu to, co wymawiacie ustami**. (Reguła II,12)

Wezwanie Chrystusa: *zawsze należy się modlić i nie ustawać* (Łk 18,1) dokonuje się poprzez miłość i dążenie serca, które pragnie relacji z Bogiem. Jeśli chcesz nie ustawać w modlitwie – poucza św. Augustyn – nie ustawaj w pragnieniach.

propozycje do refleksji i pracy:

- dobre wykorzystanie czasu przeznaczonego na modlitwę,
- szacunek dla czasu i miejsca modlitwy, dla modlących się wspólnie z nami,
- modlitwa za siebie nawzajem i w intencjach bliźnich.

Luty 2020 r.

Odpuść nam nasze winy jako i my odpuszczamy
(Mt, 6,12)

Wiele miejsca w *Regule* poświęca Augustyn przebaczeniu i pojednaniu we wspólnocie. Jedność nie polega na braku sporów i konfliktów. Augustyn zaleca, aby ich unikać: *Sprzeczek niech między wami nie będzie, a jeśli się zdarzą, kończcie je jak najprędzej.* (Reguła VI,41) Gniewne, przykre słowo może zranić – a słowo pojednania ma moc uleczyć. *Nie ociągajcie się przynieść lekarstwo tymi samymi ustami, które zadały ranę.* (Reguła VI,42) Również i w tym przypadku Augustyn podkreśla, że nastawienie serca ważniejsze jest od zewnętrznej poprawności zachowania. Ten, kto ulega – nawet często – pokusie gniewu, ale zaraz prosi o przebaczenie, lepszy jest od człowieka, który wprawdzie rzadziej ulega gniewowi, ale nie chce uznać swojej winy i nie umie z serca przeprosić.

propozycje do refleksji i pracy:

- wystrzeżenie się przechowywania uraz, dążenie do pojednania i zgody,
- gotowość przyznania się do winy, uznania swego błędu,
- postawa przebaczenia w sercu wobec bliźnich.

Marzec 2020 r.

Posługa władzy i posłuszeństwo

Św. Augustyn wzywa w Regule do posłuszeństwa i okazywania należytego szacunku tym, którzy kierują i przewodzą wspólnocie, aby w ich osobach nie obrażać Boga.

Przełożёнstwo widzi jako służbę w miłości a nie władzę i panowanie. Podkreśla ciężar odpowiedzialności, daje wskazówki dotyczące relacji między przełożonymi a podwładnymi.

Przełożёнstwo we wspólnocie, to nie tylko sprawowanie władzy, ale przede wszystkim odpowiedzialność i służba. Ci, którzy stoją na czele wspólnoty, mają dawać przykład dobrych uczynków, upominać, pocieszać, zachęcać, wobec wszystkich okazywać cierpliwość. Przełożony ma łączyć wymagania z okazywaniem wielkiego serca, aby posłuszeństwo podwładnych opierało się na wolności i miłości, a nie na lęku.

propozycje do refleksji i pracy:

- pamiętajmy, że wskazania dotyczące posługi przełożёнstwa odnoszą się nie tylko do rodziców, nauczycieli, wychowawców i katechetów, ale wszystkich, którym powierzono różne funkcje we wspólnocie,
- odpowiedzialność za siebie nawzajem,
- wypełnianie obowiązków,
- przestrzeganie obowiązujących we wspólnocie zasad.

Kwiecień 2020 r.

Pokora

W Regule św. Augustyn przestrzega przed pychą, która wywyższa się nad innych i wszystko przypisuje własnej zasłudze, nie uznając, że wszelkie dobro jest dziełem łaski Bożej.

Każda inna nieprawość prowadzi do popętnienia złych czynów, pycha natomiast czyha również na dobre uczynki, aby je zniszczyć. (Reguła I,8)

Pokora jest uznaniem prawdy o sobie. *Cała twoja pokora na tym polega, abyś poznał siebie.* (św. Augustyn, Homilie na Ewangelię św. Jana 25, 16)

propozycje do refleksji i pracy:

- prawdomówność, szczerłość i uczciwość w relacjach z innymi,
- postawa wdzięczności wobec Boga i bliźnich.

Maj 2020 r.

Panie, niech poznam siebie, niech poznam Ciebie.

Św. Augustyn

Podwójne znaczenie ma wyznawanie: albo grzechu, albo chwały. Kiedy jest nam źle, wyznajemy nasze grzechy, kiedy jest nam dobrze, wyznajemy w radości chwałę Boga. (św. Augustyn, Obj. Ps 29 /2/, 19)

Reguła zgodnie z poleceniem św. Augustyna, miała być regularnie czytana we wspólnocie, aby wszyscy mogli ***przejrzeć się w niej jak w zwierciadle***, dziękując Bogu za to, co przy Jego łasce zostało wypełnione, a żałując za grzechy i zaniedbania. (Reguła VIII,49) Warto podkreślić to podejście do rachunku sumienia w świetle podjętych zobowiązań, rozumianego przez Augustyna nie tylko jako uznanie swoich win, ale też dostrzeżenie dobra, na którym można budować.

propozycje do refleksji i pracy:

- uświadomienie sobie własnych talentów i zalet, jak również wad i słabości,
- zachęta do podejmowania pracy nad sobą,
- poznawanie przykładów świętych, jako naszych Patronów i przyjaciół na drodze życia.

Czerwiec 2020

Pragnę Ci złożyć dzięki, Boże mój, opowiadając o Twoim miłosierdziu dla mnie. (św. Augustyn, Wyznania VIII, 1)

Św. Augustyn napisał *Wyznania* dziesięć lat po swoim nawróceniu i chrzcie, już jako biskup Hippony (ok.397-400 r.). Łaciński tytuł dzieła *Confessiones* ma podwójne znaczenie: oznacza dla Augustyna zarówno wyznawanie, spowiadanie się ze swego życia przed Bogiem i ludźmi, jak też wysławianie dobroci, mądrości i miłości Boga. Jest to „wyznanie życia” i „wyznanie chwały”. Augustyn z perspektywy swego nawrócenia i życia poświęconego służbie Bożej spogląda na drogę, którą przebył: na lata dzieciństwa, młodości, poszukiwań prawdy, błędzenia po manowcach, pogoni za sławą, bogactwem, szczęściem i odkrywa sens swojej drogi. Dostrzega, że w jego życiu nie było przypadków, że to Bóg go szukał, troszczył się o niego i przez wszystkie wydarzenia, koleje losu, przez napotkanych ludzi prowadził go ku Sobie. Augustyn pisząc „Wyznania” pragnie podziękować i uwielbić Boga. „Wyznania” nie są tylko pamiętnikiem czy autobiografią, jakich wiele spotykamy w literaturze. Są przede wszystkim modlitwą.

Lektura *Wyznań* to spotkanie ze św. Augustynem, który otwierając serce, dzieląc się swoimi przeżyciami i doświadczeniami, staje się kimś bliskim. *Wyznania* to także podręcznik modlitwy. Augustyn uczy stawać przed Bogiem w całej szczerości i prawdzie o sobie samym, przychodzić do Niego ze wszystkim, co cieszy i co boli, ze wszystkim, co kryje serce człowieka „*niespokojne, póki nie spocznie w Bogu*”. Uczy postawy pokory, wdzięczności i zaufania.

Wyznania są również lekcją, jak patrzeć na drogę swego życia i dostrzegać na niej ślady działania Boga, realizację Jego planu. Są świadectwem miłości Boga i bliźnich, którym Augustyn chce służyć dzieląc się swoim doświadczeniem Najwyższej Prawdy, Dobra i Piękną, wskazując na prawdziwe i nieprzemijające wartości.

Poprzez modlitewne refleksje biblijne zawarte w *Wyznaniach*, Augustyn uczy także poznania i ukochania Pisma świętego. Własnym przykładem ukazuje, jak mamy odnajdywać w słowie Bożym światło i drogowskazy na drogach życia.

propozycje do refleksji i pracy:

- lektura wybranych fragmentów *Wyznań*,
- nasze własne *Wyznania* modlitwą nad naszą historią życia.